

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General d'Administració,
Ordenació i Inspecció Educatives

Decret 73/2008, de 27 de juny, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4 de maig) en el títol I, capítol III, fixa els principis generals, els objectius, l'organització, els principis pedagògics, els programes de diversificació curricular, l'avaluació i promoció, l'avaluació de diagnòstic, els programes de qualificació professional inicial i el títol de graduat en educació secundària obligatòria. Segons estableix aquesta mateixa Llei orgànica al seu article 6.2, correspon al Govern de l'Estat fixar els ensenyaments mínims, que són els elements bàsics del currículum, pel que fa als objectius, les competències bàsiques, els continguts i els criteris d'avaluació. La fixació d'aquests ensenyaments és, en tot cas i per la seva mateixa naturalesa, competència exclusiva de l'Estat d'acord amb el que preveu la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació en la seva disposició addicional primera, apartat 2, lletra c) (BOE núm. 159, de 4 de juliol).

El Reial decret 806/2006, de 30 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu (BOE núm. 167, de 14 de juliol), fixat per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, en el capítol IV, als articles 8, 9, 10, 12 i 13 disposa la implantació de la nova ordenació dels ensenyaments regulada per la Llei esmentada: per a l'any acadèmic 2007-08, el primer i el tercer curs de l'educació secundària obligatòria, i l'avaluació, la promoció i la titulació a l'educació secundària obligatòria; per a l'any acadèmic 2008-09, el segon i el quart curs de l'educació secundària obligatòria, els programes de qualificació professional inicial i l'avaluació de diagnòstic. Des del moment d'aquesta implantació, deixaran d'impartir-se, progressivament, els ensenyaments corresponents de l'educació secundària obligatòria, regulats per la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (BOE núm. 238, de 4 d'octubre).

L'Ordre ECI/1845/2007, de 19 de juny, estableix els elements dels documents bàsics d'avaluació de l'educació bàsica regulada per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, així com els requisits formals derivats del procés d'avaluació necessaris per garantir la mobilitat de l'alumnat.

Atès que per raons alienes al sistema educatiu no es pogueren dictar en el temps previst les normes corresponents a l'ordenació curricular, l'Ordre de la

consellera d'Educació i Cultura, de 2 d'agost de 2007, va establir el currículum dels cursos primer i tercer d'educació secundària obligatòria, per al curs 2007-08, a les Illes Balears (BOIB núm. 123, de 14 d'agost de 2007).

La Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears (BOIB núm. 32, d'1 de març), a l'article 36.2, estableix que correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desenvolupament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.

Mitjançant el Reial decret 1876/1997, de 12 de desembre, sobre el traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a les Illes Balears en matèria d'ensenyament no universitari (BOE núm. 14, de 16 de gener de 1998), d'acord amb la disposició final sisena de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, de l'educació, d'acord amb l'article 5.3 del Reial decret 1631/2006, de 29 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims de l'educació secundària obligatòria (BOE núm. 5, de 5 de gener de 2007), i d'acord també amb l'article 7.1 del Decret 67/2008, de 6 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears (BOIB núm. 83, de 14 de juny), correspon al Govern de les Illes Balears dictar, en l'àmbit de les seves competències, les disposicions que siguin necessàries per establir el currículum de l'educació secundària obligatòria.

La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística (BOCAIB núm. 15, de 20 de maig), reconeix la llengua catalana com a pròpia de les Illes Balears i, com a tal, llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament i oficial en tots els nivells educatius. El Decret 92/1997, de 4 de juliol, regula l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en tots els nivells educatius i en tots els centres docents no universitaris (BOCAIB núm. 89, de 17 de juliol). L'Ordre de 12 de maig de 1998 regula l'ús de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua de l'ensenyament en els centres docents no universitaris (BOCAIB núm. 69, de 26 de maig).

El currículum que estableix aquest Decret comprèn els principis essencials de la proposta educativa i en concreta les orientacions metodològiques, les competències bàsiques, els objectius, els continguts i els criteris d'avaluació; és a dir, configura els components curriculars que s'han d'especificar

posteriorment per part del professorat mitjançant les programacions didàctiques i la mateixa pràctica educativa.

Els criteris d'avaluació es fixen per matèries i per cursos, amb caràcter flexible. Han de ser aplicats en el marc global del currículum, d'acord amb els objectius, les competències bàsiques i els continguts de la matèria corresponent. Aquests criteris estableixen els tipus i graus d'aprenentatge mitjançant un sistema d'avaluació contínua i diferenciada.

Es pretén, també, establir mesures orientades a atendre les diverses aptituds, expectatives i interessos de l'alumnat, amb la finalitat de promoure, conforme al principi de qualitat, el màxim desenvolupament de les capacitats de cadascun dels alumnes mitjançant l'esforç personal.

Amb aquesta mateixa finalitat, els programes de qualificació professional inicial, establerts en aquest Decret, es conceben com una alternativa per dotar de l'adequada flexibilitat el sistema educatiu i orientar, primordialment, l'alumnat amb dificultats en el procés de formació escolar, de manera que aquells alumnes que el cursin amb aprofitament puguin conciliar qualificació professional i competències bàsiques de caràcter general, mitjançant una adaptació dels continguts, dels ritmes i de l'organització escolar. Aquests programes destinats, en un principi, a l'alumnat que no hagi obtingut el títol de graduat en educació secundària obligatòria suposen l'opció d'obtenir el títol esmentat mitjançant la superació d'uns mòduls de caràcter voluntari.

La possibilitat de triar diferents alternatives a quart curs de l'etapa, que recullin les diverses aptituds i desitjos de l'alumnat, fa que el professorat que exerceix l'acció tutorial sigui fonamental per orientar i assessorar l'alumnat i les seves famílies en el moment de prendre decisions importants per al seu futur.

L'educació secundària obligatòria ha de possibilitar que tot l'alumnat accedeixi als elements bàsics de la cultura mitjançant un procés de desenvolupament personal. Un cop definits els nous ensenyaments mínims corresponents a l'educació secundària obligatòria desenvolupats a l'esmentat Reial decret 1631/2006, el present Decret i els currículums que s'hi inclouen han d'implicar una garantia d'ensenyaments comuns i coherents amb la nostra realitat cultural i lingüística per a tot l'alumnat de les Illes Balears i, a la vegada, un projecte de futur per a la ciutadania d'aquesta comunitat amb voluntat

d'inserció a la comunitat europea.

L'etapa de l'educació secundària obligatòria té un valor propi i no sols la funció de preparació de l'alumnat per accedir a etapes posteriors. Això sí, requereix un lligam fort amb el nivell anterior de l'educació primària, ja que completa el període d'obligatorietat de l'ensenyament i té un caràcter terminal pel que fa a la formació general i comuna dels ciutadans i ciutadanes que no optin pels ensenyaments postobligatoris. Per aquest motiu, no podem oblidar, en cap moment, el caràcter propedèutic que també té aquesta etapa com a base imprescindible de formació per continuar els estudis, ja sigui la formació professional o el batxillerat.

El centre educatiu com a àmbit privilegiat d'aprenentatge ha d'estimular l'educació com a servei a la societat, la formació integral, la lectura crítica de l'entorn, els fonaments d'una identitat col·lectiva, la diversitat entesa com a font d'enriquiment individual i col·lectiu i el foment de la convivència, de la solidaritat, de l'esperit democràtic i de la llibertat respectuosa amb tots els éssers humans, ja que són aspectes primordials de l'educació integral. Per això en els currículums s'inclouen les actituds, els valors i les normes com a principis per desenvolupar i reforçar el respecte als altres i a l'entorn. Aquests, juntament amb la cultura de l'esforç personal, són garantia de progrés individual i social, necessaris per a la construcció d'un espai europeu comú i intercultural.

Amb aquest Decret, també, es pretén fomentar l'autonomia pedagògica i organitzativa dels centres, afavorir el treball en equip del professorat i estimular la seva activitat investigadora a partir de la pràctica docent.

Es regula la realització d'una avaluació de diagnòstic en finalitzar el segon curs de l'educació secundària obligatòria. L'avaluació esmentada ha de tenir un caràcter formatiu i orientador i s'ha de realitzar amb la finalitat de col·laborar en l'anàlisi dels processos d'aprenentatge de cada un dels alumnes, així com dels processos d'ensenyament a cada centre, i ha de permetre adoptar les mesures oportunes de millora abans que l'alumnat finalitzi l'educació secundària obligatòria.

D'acord amb el títol II de l'equitat a l'educació, de la Llei orgànica 2/2006, d'educació, i per tal d'assegurar el dret individual a una educació de qualitat,

el Govern de les Illes Balears ha de desenvolupar les accions necessàries i aportar els recursos i suports adients que permetin compensar l'alumnat afectat per situacions de desavantatge socioeconòmic, l'alumnat amb integració tardana en el nostre sistema educatiu, l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals i l'alumnat amb necessitats educatives especials.

Per acabar, cal esmentar que el centre educatiu no constitueix l'únic àmbit d'educació; la família, amb especial rellevància, i els agents socials tenen funcions educatives pròpies i indelegables, fonamentals per al desenvolupament integral de l'alumnat.

La família, els centres escolars i la resta d'agents educatius han de plantejar la seva actuació de manera coordinada i complementària; només així s'aconseguirà una societat que permeti i estimuli la integració de tots els ciutadans.

Per tot això, a proposta de la consellera d'Educació i Cultura, d'acord amb el Consell Consultiu i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de dia 27 de juny de 2008,

DECRET

Article 1

Objecte i àmbit d'aplicació

1. Aquest Decret, d'acord amb el que estableix la disposició final sisena de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, constitueix el desplegament normatiu per a l'educació secundària obligatòria d'allò que disposa l'article 6.4 de l'esmentada Llei i integra el que estableix el Reial decret 1631/2006, de 29 de desembre, que estableix els ensenyaments mínims corresponents a l'educació secundària obligatòria.
2. Aquest Decret és d'aplicació en els centres docents públics i privats de les Illes Balears que imparteixen els ensenyaments d'educació secundària obligatòria.

Article 2

Principis generals

1. L'etapa de l'educació secundària obligatòria, que té caràcter obligatori i gratuït, constitueix juntament amb l'educació primària, l'educació bàsica. Comprèn quatre cursos acadèmics, que es cursen ordinàriament entre els dotze i els setze anys d'edat. Amb caràcter general, l'alumnat té dret a romandre escolaritzat en règim ordinari fins als divuit anys, complerts en l'any en què finalitza el curs.
2. En aquesta etapa es posa especial atenció a l'orientació educativa i professional de l'alumnat.
3. L'educació secundària obligatòria s'organitza d'acord amb els principis d'educació comuna i d'atenció a la diversitat de l'alumnat. La consellera d'Educació i Cultura ha de regular mitjançant l'Ordre corresponent, les mesures d'atenció a la diversitat, organitzatives i curriculars, que permetin als centres, en l'exercici de la seva autonomia, una organització flexible dels ensenyaments.
4. En totes les situacions educatives de l'àmbit escolar han d'estar implícits els valors que sustenten l'educació per a la democràcia i per al coneixement i la pràctica dels drets humans, l'educació moral i cívica, l'educació per a la igualtat d'oportunitats, l'educació per a la pau, l'educació per a la igualtat dels drets i deures de les persones, l'educació per a la interculturalitat i per a la construcció europea, l'educació ambiental i del consumidor, l'educació viària, com també l'educació per a la salut i l'educació sexual, perquè aquests àmbits no poden treballar-se de manera aïllada ja que estan íntimament relacionats entre si i amb totes les matèries del currículum.
5. L'educació secundària obligatòria s'organitza en diferents matèries, mòduls i àmbits. El quart curs té caràcter orientador, tant per als estudis posteriors com per a la integració a la vida laboral.
6. Els centres que imparteixen els ensenyaments d'educació secundària obligatòria han d'adoptar mesures d'acolliment i adaptació per a l'alumnat que s'incorpori en qualsevol moment de l'etapa. La Conselleria d'Educació i

Cultura adoptarà les mesures necessàries per fer una distribució equilibrada d'aquest alumnat entre els centres sostinguts amb fons públics.

7. L'educació secundària obligatòria ha de ser impartida pel professorat que estableix l'article 94 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
8. L'educació secundària obligatòria ha de mantenir la coherència necessària amb l'educació primària i les etapes postobligatòries, per tal d'assegurar una transició adequada de l'alumnat entre etapes i facilitar la continuïtat del seu procés educatiu.

Article 3

Finalitats

Les finalitats de l'educació secundària obligatòria són:

- a) Aconseguir que l'alumnat adquireixi els elements bàsics de la cultura, especialment en els aspectes lingüístic, artístic, científic, humanístic i tecnològic.
- b) Consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball que afavoreixin l'aprenentatge autònom i el desenvolupament de les seves capacitats i que possibilitin la seva formació contínua al llarg de la vida.
- c) Preparar l'alumnat per a la seva incorporació a estudis posteriors i per a la seva inserció laboral amb les garanties pertinents.
- d) Formar-lo perquè assumeixi els seus deures i exerceixi els seus drets com a ciutadà responsable.
- e) Fomentar la consciència de pertànyer a la comunitat de les Illes Balears i contribuir al coneixement i la valoració del patrimoni lingüístic, històric, artístic, cultural i ambiental.

Article 4

Objectius

L'educació secundària obligatòria contribueix a desenvolupar les capacitats que permetin a l'alumnat:

- a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat

entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg per tal d'afermar els drets humans com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici d'una ciutadania democràtica.

- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com una condició necessària per a la realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà per al desenvolupament personal.
- c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre dones i homes.
- d) Reforçar les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per adquirir, amb sentit crític, nous coneixements i transmetre'ls als altres de manera organitzada i intel·ligible.
- f) Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en distintes disciplines, i conèixer i aplicar els mètodes per identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència, per resoldre'ls i per prendre decisions.
- g) Desenvolupar l'esperit creatiu i emprenedor i, a la vegada, desenvolupar actituds de confiança en un mateix, de participació, de sentit crític, d'iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
- h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en llengua catalana i en llengua castellana, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de les seves literatures.
- i) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.
- j) Interpretar i produir amb propietat, autonomia i creativitat missatges que utilitzin codis artístics, científics i tècnics amb la finalitat d'enriquir les possibilitats de comunicació i d'expressió.
- k) Desenvolupar habilitats bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per assolir nous coneixements, amb sentit crític. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- l) Valorar la diversitat de cultures i societats i desenvolupar actituds de respecte envers la seva llengua, tradicions i costums.

- m) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història, el patrimoni artístic i cultural, especialment els corresponents a les Illes Balears i els dels altres territoris de parla catalana, reforçant així el sentiment de pertinença a l'àmbit cultural i lingüístic català, i entendre la diversitat lingüística i cultural com un dret dels pobles i dels individus.
- n) Valorar, gaudir i respectar la creació artística; identificar i analitzar críticament els missatges explícits i implícits que inclou el llenguatge de les distintes manifestacions artístiques.
- o) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals, i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seva diversitat.
- p) Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura dels éssers vius i el medi ambient, i contribuir a la seva conservació i millora.

Article 5

Principis metodològics i pedagògics

1. En aquesta etapa es posarà especial èmfasi a l'atenció a la diversitat de l'alumnat, en l'atenció individualitzada orientada a aconseguir el màxim desenvolupament de cada un dels alumnes i en la resposta a les dificultats d'aprenentatge identificades prèviament o en aquelles que vagin sorgint al llarg de l'etapa.
2. La metodologia didàctica serà fonamentalment comunicativa, activa, participativa i adreçada a l'assoliment dels objectius, especialment aquells aspectes més directament relacionats amb les competències bàsiques.
3. L'acció educativa ha de procurar la integració dels aprenentatges posant de manifest les relacions entre les matèries i la seva vinculació amb la realitat. També s'ha de promoure el treball en equip i afavorir una progressiva autonomia dels alumnes que contribueixi a desenvolupar la capacitat d'aprendre per si mateixos.
4. Sense perjudici del seu tractament específic en les matèries de l'àmbit lingüístic, s'han de planificar activitats a totes les matèries que fomentin la

comprensió lectora, l'expressió oral i escrita i el desenvolupament de la capacitat per dialogar i expressar-se en públic. Els centres han de garantir en la pràctica docent de totes les matèries un temps dedicat a la lectura a tots els cursos de l'etapa.

5. L'educació en valors ha de formar part dels processos d'ensenyament-aprenentatge per ser un dels elements rellevants en l'educació de l'alumnat.
6. La comunicació audiovisual i les tecnologies de la informació i la comunicació s'han de tractar a totes les matèries de l'etapa.
7. S'ha de fomentar el treball en equip del professorat, i s'ha d'afavorir la coordinació dels integrants dels equips docents.

Article 6

La llengua catalana com a llengua de l'ensenyament, l'aprenentatge i la comunicació

La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, serà utilitzada com la llengua de l'ensenyament, l'aprenentatge i la comunicació amb la finalitat que l'alumnat tenguí una competència que li permeti comunicar-se normalment i correctament al final del període d'escolarització obligatòria.

Article 7

Organització dels tres primers cursos

1. En cadascun dels tres primers cursos, l'alumnat ha de cursar les matèries següents:
 - Ciències de la naturalesa
 - Ciències socials, geografia i història
 - Educació física
 - Llengua castellana i literatura
 - Llengua catalana i literatura
 - Llengua estrangera
 - Matemàtiques

2. En el primer curs, a més de les matèries enumerades a l'apartat 1, s'han d'impartir les matèries següents: educació plàstica i visual i música.
3. En el segon curs, a més de les matèries enumerades a l'apartat 1, s'han d'impartir les matèries següents: tecnologies i educació per a la ciutadania i els drets humans, en què s'ha de prestar especial atenció a la igualtat pel que fa a drets i oportunitats entre dones i homes.
4. En el tercer curs, a més de les matèries enumerades a l'apartat 1, s'han d'impartir les matèries següents: educació plàstica i visual, música i tecnologies.
5. En el tercer curs, la matèria de ciències de la naturalesa s'ha d'organitzar en biologia i geologia, d'una banda, i física i química, de l'altra. La matèria s'ha de programar de manera coordinada i a l'efecte de promoció ha de mantenir el caràcter unitari.
6. Els alumnes han de cursar una matèria optativa a cada un dels tres cursos. Mitjançant l'Ordre corresponent la consellera d'Educació i Cultura ha d'establir l'oferta de les matèries optatives al llarg dels tres primers cursos, i establir el seu currículum i les condicions per a la seva elecció per part dels alumnes. L'oferta de la segona llengua estrangera és obligada a cadascun dels tres primers cursos i la cultura clàssica només al tercer curs.
7. Els centres han d'organitzar programes de reforç per afavorir l'èxit escolar per part de l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge que accedeix a l'educació secundària obligatòria. Aquests programes tenen com a finalitat assegurar els aprenentatges bàsics que permetin als alumnes poder seguir amb normalitat els ensenyaments d'aquesta etapa.

Article 8

Organització del quart curs

1. Tots els alumnes han de cursar en aquest curs les matèries següents:
 - Ciències socials, geografia i història
 - Educació èticocívica
 - Educació física

- Llengua castellana i literatura
 - Llengua catalana i literatura
 - Matemàtiques
 - Primera llengua estrangera
2. A més de les matèries enumerades en l'apartat anterior, els alumnes han de cursar tres matèries de les següents:
- Biologia i geologia
 - Educació plàstica i visual
 - Física i química
 - Informàtica
 - Llatí
 - Música
 - Segona llengua estrangera
 - Tecnologia
3. La matèria de matemàtiques s'ha d'organitzar en dues opcions en funció del caràcter terminal o propedèutic que aquesta matèria tenguí per a cada alumne o alumna.
4. Els centres han d'informar i orientar l'alumnat amb la finalitat que l'elecció de matèries a les quals es refereix l'apartat 2 faciliti tant la seva orientació educativa posterior com la consolidació dels aprenentatges fonamentals.
5. Els centres han d'oferir la totalitat de les matèries a les quals es refereix l'apartat 2 d'aquest article. Amb l'objectiu d'orientar l'elecció de l'alumnat, els centres poden establir agrupacions d'aquestes matèries en diferents opcions. Només es pot limitar l'elecció de matèries i opcions dels alumnes quan hi hagi un nombre insuficient d'alumnes per a alguna d'aquestes a partir de criteris objectius establerts prèviament per la consellera d'Educació i Cultura mitjançant l'Ordre corresponent.

Article 9

Currículum

1. S'entén per *currículum* de l'educació secundària obligatòria el conjunt d'objectius, de competències bàsiques, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació que han de guiar la pràctica educativa en aquesta etapa.
2. Els centres docents han de desenvolupar i completar, en el seu cas, el currículum de les diferents matèries establert a l'annex d'aquest Decret mitjançant les corresponents programacions didàctiques, d'acord amb allò que estableix l'article 12 del Decret 67/2008, de 6 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.

Article 10

Competències bàsiques

1. S'entén per competència la capacitat d'utilitzar els coneixements i les habilitats, de manera transversal i interactiva, en contextos i situacions que requereixen la intervenció de coneixements vinculats a diferents sabers.
2. En el context d'aquest Decret, tendran la consideració de competències bàsiques aquelles que permetin a l'alumnat assolir la seva realització personal, exercir la ciutadania activa, incorporar-se a la vida adulta de manera satisfactòria i ser capaç de desenvolupar un aprenentatge permanent al llarg de la vida.
3. Les competències bàsiques que l'alumnat ha de treballar per assolir uns nivells adients al final d'aquesta etapa són:
 - a) Competència en comunicació lingüística
 - b) Competència matemàtica
 - c) Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
 - d) Tractament de la informació i competència digital
 - e) Competència social i ciutadana
 - f) Competència cultural i artística
 - g) Competència per aprendre a aprendre
 - h) Autonomia i iniciativa personal
4. La concreció dels currículums que realitzen els centres s'ha d'orientar a facilitar l'adquisició d'aquestes competències. La contribució de cada

matèria al desenvolupament de les competències bàsiques s'inclou a l'annex d'aquest Decret.

5. L'organització i el funcionament dels centres, les activitats docents, les formes de relació que s'estableixin entre els integrants de la comunitat educativa i les activitats complementàries i extraescolars han de facilitar també el desenvolupament de les competències bàsiques.
6. La lectura constitueix un factor primordial per al desenvolupament de les competències bàsiques. Els centres l'han de fomentar en la pràctica docent de totes les matèries. Aquestes mesures s'han de preveure i reflectir en les programacions didàctiques corresponents.

Article 11

Horari

1. La consellera d'Educació i Cultura ha d'establir mitjançant una Ordre la distribució de l'horari lectiu setmanal.
2. Els centres docents poden ampliar l'horari escolar en els termes que estableixi la consellera d'Educació i Cultura a l'Ordre corresponent.

Article 12

Programacions didàctiques

1. Els centres docents han de desenvolupar, completar, adequar i concretar els currículums mitjançant les programacions didàctiques.
2. Els departaments didàctics són els òrgans responsables de l'elaboració de les programacions didàctiques. En aquest àmbit, el cap de departament corresponent ha de coordinar el procés d'elaboració de les programacions didàctiques, tenint en compte les característiques de l'alumnat i de l'entorn del centre.
3. Les programacions han d'incloure, com a mínim, la contribució de cada matèria a l'adquisició de les competències bàsiques, l'adequació i la seqüenciació dels objectius generals de les matèries, la seqüència dels continguts al llarg de cada curs, els mètodes pedagògics, les activitats

d'ampliació i reforç, els criteris d'avaluació i qualificació, els procediments de suport i de recuperació, i les estratègies i els procediments d'avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge.

4. Les programacions han de preveure les adequacions necessàries per atendre l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu, amb les mesures de suport corresponents, amb la finalitat de facilitar a l'alumnat l'assoliment de les competències bàsiques i dels objectius d'aquesta etapa.
5. Els departaments didàctics de les matèries lingüístiques han de coordinar les seves programacions didàctiques.
6. Amb la finalitat d'estimular l'interès i l'hàbit de lectura i millorar l'expressió oral, els departaments han d'incloure en les seves programacions didàctiques activitats que contribueixin a millorar la comprensió lectora i la capacitat d'expressió.
7. Els departaments didàctics han de fomentar la utilització de les tecnologies de la informació i de les comunicacions per a l'aprenentatge de les matèries respectives.
8. Les programacions didàctiques dels departaments són públiques i han d'estar a l'abast de la comunitat educativa. Els centres han de donar publicitat especial als criteris d'avaluació i de qualificació, les mesures de recuperació i els objectius educatius.

Article 13

Tutoria i orientació

1. La tutoria i l'orientació educativa, acadèmica i professional, que formen part de la funció docent, tendran especial consideració en aquesta etapa educativa. Totes les activitats de tutoria i orientació han de quedar reflectides en la planificació de l'acció tutorial i d'orientació.
2. Cada grup d'alumnes ha de tenir un o una docent com a tutor que ha de designar el director o directora del centre. La funció tutorial implica coordinar les activitats de tutoria i dur a terme el conjunt d'accions educatives que contribueixen a l'adquisició de les competències bàsiques de

l'alumnat, a orientar-lo, dirigir-lo i donar-li suport en el seu procés educatiu per aconseguir la seva maduresa i autonomia. Aquesta acció tutorial ha d'atendre al desenvolupament intel·lectual, afectiu, psicomotriu, social i moral de l'alumnat i li ha de permetre trobar respostes a aquells aspectes que també són part de la seva formació, però que generalment resten fora de les programacions específiques. D'aquesta manera, contribueix a la formació de la personalitat i afavoreix la reflexió sobre els factors personals i les exigències socials que condicionen els seus desitjos i decisions pel que fa al seu futur.

3. L'assessorament específic en orientació personal, acadèmica i professional contribueix a orientar l'elecció de les matèries optatives i de les diferents opcions de matèries en quart curs; i contribueix a coordinar els processos d'acollida al centre docent i de transició al món laboral o acadèmic en concloure el període d'escolarització obligatòria.
4. L'acció tutorial és responsabilitat del conjunt del professorat que imparteix docència a un mateix grup d'alumnes. El tutor o tutora, a més de les funcions que li són pròpies, és responsable de coordinar l'acció tutorial.
5. L'acció tutorial ha de contribuir al desenvolupament d'una dinàmica positiva en el grup classe i en la implicació de l'alumnat i les seves famílies en la dinàmica del centre. L'acció tutorial ha d'emmarcar el conjunt d'actuacions que tenen lloc en un centre educatiu, amb la integració de les funcions del tutor o tutora i les actuacions d'altres professionals i organitzacions.
6. L'equip directiu ha de garantir que la persona responsable de la tutoria imparteixi docència a tot el grup d'alumnes del qual exerceix la tutoria.
7. S'ha de promoure el desenvolupament de fórmules de tutoria compartida i personalitzada que possibilitin un assessorament individualitzat i estable al llarg de l'etapa.

Article 14

Actuació dels equips docents

1. Els equips docents, formats pel professorat del grup d'alumnes, tenen les funcions següents:
 - a) Fer el seguiment global de l'alumnat del grup i establir les mesures necessàries per a la millora de l'aprenentatge, d'acord amb el projecte educatiu del centre.
 - b) Fer col·legiadament l'avaluació de l'alumnat, d'acord amb la normativa establerta i amb el projecte educatiu del centre, i adoptar les decisions de promoció i titulació corresponents.
 - c) Qualsevol altra funció que estableixi la Conselleria d'Educació i Cultura o es determini en el pla d'orientació i acció tutorial del centre.
2. Els equips docents han de col·laborar per prevenir els problemes d'aprenentatge que puguin presentar-se i compartir tota la informació que sigui necessària per treballar de manera coordinada en el compliment de les seves funcions. Amb aquesta finalitat, s'han de planificar, dins el període de permanència del professorat en el centre, horaris específics per a les reunions de coordinació.

Article 15

Avaluació

1. L'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat de l'educació secundària obligatòria és contínua i diferenciada segons les distintes matèries del currículum.
2. El professorat ha d'avaluar tant els aprenentatges de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la seva pràctica docent.
3. L'avaluació de l'alumnat s'ha de dur a terme tenint en compte els diferents elements del currículum. Els criteris d'avaluació de les matèries són referent fonamental per valorar tant el grau d'adquisició de les competències bàsiques com el de la consecució dels objectius.
4. L'equip docent de grup, constituït pel conjunt de professors de l'alumne o alumna i coordinats pel tutor o tutora, ha d'actuar de manera col·legiada al llarg del procés d'avaluació i en l'adopció de les decisions que en resulten. El procés i els documents d'avaluació es regeixen per l'Ordre

ECI/1845/2007, de 19 de juny, i per la corresponent Ordre de la consellera d'Educació i Cultura.

5. En el procés d'avaluació contínua, quan el progrés d'un alumne o alumna no sigui l'adequat, s'han d'establir mesures de reforç educatiu. Aquestes mesures s'han d'adoptar en qualsevol moment del curs, tan aviat com es detectin les dificultats i s'han d'adreçar a garantir l'adquisició dels aprenentatges imprescindibles per continuar el procés educatiu.
6. Els pares i mares o tutors han de saber la situació acadèmica de l'alumne o alumna i les decisions relatives al procés que segueix, així com el seu progrés educatiu.

Article 16

Promoció

1. L'equip docent, de manera col·legiada, ha de prendre les decisions sobre la promoció de l'alumnat.
2. La promoció al curs següent és efectiva quan s'hagin superat els objectius de les matèries cursades o bé es tenguí avaluació negativa en dues matèries com a màxim i s'ha de repetir curs quan s'obtingui avaluació negativa en tres o més matèries.
3. Això no obstant, excepcionalment, pot autoritzar-se la promoció amb avaluació negativa en tres matèries quan l'equip docent consideri que no li impedeix seguir amb èxit el curs següent, que té expectatives favorables de recuperació i que aquesta promoció beneficia la seva evolució acadèmica.
4. Els centres, per facilitar la recuperació a aquells alumnes de primer a tercer que en la sessió d'avaluació final del mes de juny hagin obtingut un màxim de quatre matèries avaluades negativament, han d'organitzar proves extraordinàries els primers dies del mes de setembre, tant pel que fa a matèries del mateix curs com de cursos anteriors. Posteriorment, en la sessió d'avaluació extraordinària de setembre, l'equip docent ha d'aplicar la decisió de promoció a què es refereix l'apartat 3 d'aquest article.

5. Els centres, a través dels departaments, han d'establir en les programacions didàctiques els criteris i els procediments de recuperació de les matèries pendents de cursos anteriors.
6. Quan l'alumne o alumna no promocioni, ha de romandre un any més en el mateix curs. Aquesta repetició ha d'estar acompanyada d'un pla específic personalitzat, orientat a la superació de les dificultats detectades en el curs anterior. Els centres han d'organitzar aquest pla d'acord amb allò que estableixi la consellera d'Educació i Cultura mitjançant l'Ordre corresponent.
7. L'alumne o alumna pot repetir el mateix curs una sola vegada i dues vegades com a màxim dins de l'etapa. Excepcionalment es pot repetir una segona vegada el quart curs si no ha repetit en cursos anteriors de l'etapa. Quan aquesta segona repetició hagi de produir-se en l'últim curs de l'etapa, s'amplia un any el límit d'edat establert en l'article 2.1 d'aquest Decret.

Article 17

Atenció a la diversitat

1. Tot l'alumnat, amb independència de les seves especificitats individuals o de caràcter social, té dret a una educació bàsica adequada a les seves necessitats i característiques. Pel que fa a les mesures d'atenció a la diversitat, s'ha d'atendre a allò que disposa l'article 13 del Decret 67/2008, de 6 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.
2. Els centres docents, amb la finalitat de facilitar l'accessibilitat al currículum, han de realitzar adaptacions curriculars, a fi d'atendre l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu. Aquestes adaptacions curriculars s'han de realitzar buscant el màxim desenvolupament possible de les competències bàsiques i dels objectius corresponents al nivell educatiu; l'avaluació ha de prendre com a referent els criteris d'avaluació fixats en aquestes adaptacions.

La consellera d'Educació i Cultura mitjançant l'Ordre corresponent establirà els procediments oportuns quan sigui necessari realitzar

adaptacions que s'apartin significativament dels continguts i criteris d'avaluació del currículum. Aquestes adaptacions curriculars es realitzaran cercant el màxim desenvolupament possible de les competències bàsiques i dels objectius corresponents al nivell educatiu; l'avaluació prendrà com a referent els criteris d'avaluació fixats en aquestes adaptacions.

3. La integració de matèries en àmbits, en els dos primers cursos de l'etapa, amb l'objectiu de reduir el nombre de professors que intervenen en un mateix grup, ha de tenir com a referent el currículum de totes les matèries que s'hi integren i l'horari assignat a totes aquestes matèries. Tendrà efecte en l'organització dels ensenyaments però no així en les decisions associades a l'avaluació i promoció.
4. S'entén per alumnat amb necessitats educatives especials aquell que requereix, durant un període de la seva escolarització o al llarg de tota l'escolarització, determinats suports i atencions educatives específiques derivades d'una discapacitat, o de trastorns greus de conducta o emocionals, o de trastorns generalitzats de desenvolupament.

La Direcció General de d'Innovació i Formació del Professorat realitzarà la identificació i valoració de l'alumnat amb necessitats educatives especials mitjançant professionals amb la qualificació adient adscrits als departaments d'orientació. Aquests professionals establiran, en cada cas, els plans d'actuació en relació amb les necessitats educatives de cada alumne o alumna, comptant amb el parer dels pares, de l'equip directiu i del professorat del centre corresponent.

La Conselleria d'Educació i Cultura ha d'aportar els recursos humans i materials necessaris, i ha d'establir els criteris i mecanismes per garantir l'atenció integrada i normalitzada en els centres educatius ordinaris de l'alumnat amb necessitats educatives especials temporals o permanents, a fi que puguin assolir els objectius generals que s'estableixen per a tot l'alumnat.

5. La Conselleria d'Educació i Cultura ha d'escolaritzar l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu que s'incorpora al sistema educatiu fent una distribució equilibrada entre els centres de cada zona sostinguts amb fons públics.

6. L'escolarització d'aquells alumnes que s'incorporen tardanament al sistema educatiu es fa atenent a les seves circumstàncies, coneixements, edat i historial acadèmic. Quan presentin greus mancances en el coneixement de la llengua i cultura catalana i/o castellana, han de rebre una atenció específica que, en tot cas, ha de ser simultània a la seva escolarització en els grups ordinaris, amb els quals han de compartir el major temps possible de l'horari setmanal. La matèria optativa es pot substituir pel programa d'acolliment lingüístic i cultural corresponent, d'acord amb el que estableixi la consellera d'Educació i Cultura a l'Ordre corresponent.

Quan presentin un desfasament en el seu nivell de competència curricular de dos o més anys, poden ser escolaritzats en un o dos cursos inferiors al que els correspondria per edat, sempre que l'esmentada escolarització els permeti completar l'etapa en els límits d'edat establerts amb caràcter general. Per a aquest alumnat, s'han d'adoptar les mesures de reforç necessàries que facilitin la seva integració escolar i la recuperació del seu desfasament i li permetin continuar amb aprofitament els seus estudis.

7. L'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials en l'etapa d'educació secundària obligatòria en centres ordinaris pot prorrogar-se un any més, sempre que això afavoreixi l'obtenció del títol al qual fa referència l'article 20 d'aquest Decret i sens menyscapte d'allò que disposa l'article 28.6 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació. En casos excepcionals, amb el consentiment dels pares i l'autorització expressa de la de la Direcció General d'Administració, Ordenació i Inspecció Educatives, aquesta mesura es pot ampliar a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu, sempre que això afavoreixi l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria.

L'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials en unitats o centres específics d'educació especial, que es pot estendre fins als vint-i-un anys, només s'ha de fer quan les necessitats de l'alumnat no puguin ser ateses en les aules ordinàries i/o quan el corresponent pla d'actuació s'allunyi significativament dels currículums ordinaris.

8. L'escolarització de l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, identificat com a tal pel personal qualificat i en els termes que determini la consellera

d'Educació i Cultura mitjançant l'Ordre corresponent, s'ha de flexibilitzar, en els termes que determina la normativa vigent, de manera que se'n pugui anticipar la incorporació a l'etapa o reduir-se'n la durada, quan es prevegi que aquesta mesura és el més adequat per al desenvolupament del seu equilibri personal i la seva socialització. Així mateix, es poden incloure mesures d'enriquiment curricular mitjançant les adaptacions curriculars corresponents.

9. Les mesures d'atenció a la diversitat que adopti cada centre han de formar part del seu projecte educatiu, de conformitat amb el que estableix l'article 121.2 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

Article 18

Programes de diversificació curricular

1. Els centres poden organitzar programes de diversificació curricular, en el marc que estableixi mitjançant l'Ordre corresponent la consellera d'Educació i Cultura, per a l'alumnat que, després de l'avaluació oportuna, necessiti una organització dels continguts i matèries del currículum diferent a l'establerta amb caràcter general i una metodologia específica, per assolir els objectius i competències bàsiques de l'etapa i el títol de graduat en educació secundària obligatòria.
2. Els alumnes poden incorporar-se a aquests programes des de tercer curs d'educació secundària obligatòria. Així mateix poden fer-ho els alumnes que, una vegada cursat segon, no estiguin en condicions de promocionar a tercer i hagin repetit ja una vegada en l'etapa. En tot cas, la seva incorporació requereix l'avaluació tant acadèmica com psicopedagògica i l'informe de la Inspecció Educativa i es realitzarà una vegada s'hagi escoltat l'alumne o alumna i la seva família.
3. La durada d'aquests programes és, amb caràcter general, de dos anys. No obstant això, es poden incorporar al segon curs del programa els alumnes que hagin cursat quart curs i no l'hagin superat. Excepcionalment, els majors de setze anys que hagin romàs dos anys en el tercer curs sense superar-lo, també es poden incorporar al segon curs del programa.

4. Els centres educatius han d'adaptar el currículum establert en aquest Decret. Els programes han d'incloure dos àmbits específics, un amb elements formatius de caràcter lingüístic i social, i l'altre amb elements formatius de caràcter científicotecnològic, i almenys tres matèries de les establertes per a l'etapa no previstes en els àmbits anteriors, que l'alumnat ha de cursar preferentment en un grup ordinari; una d'aquestes matèries ha de ser la llengua estrangera que es pot adaptar a les característiques d'aquest alumnat. Així mateix, es pot establir un àmbit de caràcter pràctic.

L'àmbit lingüístic i social ha d'incloure continguts corresponents a les matèries de ciències socials, geografia i història, llengua catalana i literatura i llengua castellana i literatura. L'àmbit científicotecnològic ha d'incloure continguts corresponents a les matèries de matemàtiques i ciències de la naturalesa. En l'àmbit de caràcter pràctic es poden incloure els continguts corresponents a tecnologies.

5. Cada programa de diversificació curricular ha d'especificar la metodologia, els continguts i els criteris d'avaluació que garanteixin l'assoliment de les competències bàsiques.
6. L'avaluació dels alumnes que cursin un programa de diversificació curricular ha de tenir com a referent fonamental les competències bàsiques i els objectius de l'educació secundària obligatòria, així com els criteris d'avaluació específics del programa.
7. L'alumnat que en finalitzar el programa no estigui en condicions d'obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria i compleixi els requisits d'edat establerts en l'article 2.1, pot romandre un any més en el programa.

Article 19

Programes de qualificació professional inicial

1. La consellera d'Educació i Cultura mitjançant l'Ordre corresponent establirà els programes de qualificació professional inicial amb la finalitat d'afavorir la inserció social, educativa i laboral dels joves majors de setze anys, complerts abans del trenta-u de desembre de l'any de l'inici del programa, que no hagin obtingut el títol de graduat en educació

secundària obligatòria. La Direcció General de Formació Professional i Aprenentatge Permanent autoritzarà la implantació d'aquests programes.

2. Excepcionalment, i amb l'acord d'alumnes i pares o tutors, aquesta edat pot reduir-se a quinze anys per a aquells que una vegada cursat segon, no estiguin en condicions de promocionar a tercer i hagin repetit ja una vegada en l'etapa. En tot cas, la seva incorporació requereix l'avaluació, tant acadèmica com psicopedagògica, l'informe de la Inspecció Educativa i el compromís per part de l'alumne o alumna de cursar els mòduls als quals fa referència l'article 30.3 c) de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
3. Els programes de qualificació professional inicial han de respondre a un perfil professional expressat a través de la competència general, les competències personals, socials i professionals, la relació de qualificacions professionals i, si és procedent, unitats de competència de nivell 1 del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals incloses en el programa.
4. Els programes de qualificació professional inicial han d'incloure tres tipus de mòduls: mòduls específics que desenvolupin les competències del perfil professional i que, si s'escau, prevegin una fase de pràctiques en els centres de treball, respectant les exigències derivades del Sistema Nacional de Qualificacions Professionals i Formació Professional; mòduls formatius de caràcter general que possibilitin el desenvolupament de les competències bàsiques i afavoreixin la transició des del sistema educatiu al món laboral, i mòduls que conduïxin a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria.
5. D'acord amb allò que disposa l'article 30.4 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, les certificacions acadèmiques expedides per les Secretaries dels centres a l'alumnat que superi els mòduls obligatoris d'aquests programes donen dret a l'expedició dels certificats de professionalitat corresponents per l'Administració competent.
6. Els mòduls conduents a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria tenen caràcter voluntari a excepció d'aquell alumnat al qual es refereix l'apartat segon d'aquest article, i s'han d'impartir en centres degudament autoritzats per la Conselleria d'Educació i Cultura.

7. Els mòduls conduents a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria s'han d'organitzar entorn de tres àmbits: àmbit científicotecnològic, àmbit de comunicació i àmbit social. Aquests àmbits tenen com a referent curricular els aspectes bàsics del currículum de les matèries que componen l'educació secundària obligatòria, recollits en l'annex d'aquest Decret.

L'àmbit científicotecnològic inclou aquells aspectes referits a les matèries de ciències de la naturalesa, matemàtiques, tecnologies i els aspectes relacionats amb la salut i el medi natural recollits en el currículum d'educació física. L'àmbit de comunicació inclou els aspectes bàsics del currículum establert a l'annex d'aquest Decret, referits a les matèries de llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura i primera llengua estrangera. L'àmbit social inclou els referits a les matèries de ciències socials, geografia i història, educació per a la ciutadania, els aspectes de percepció recollits en el currículum d'educació plàstica i visual, i música.

8. La consellera d'Educació i Cultura establirà mitjançant una Ordre el currículum d'aquests àmbits als quals es poden incorporar aspectes curriculars de les matèries restants a les quals fan referència els articles 24 i 25 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
9. La Conselleria d'Educació i Cultura establirà procediments que permetin reconèixer els aprenentatges adquirits, tant en l'escolarització ordinària en l'educació secundària obligatòria, com en la resta dels mòduls del programa, per a aquells joves que hagin de cursar els mòduls conduents a títol.
10. L'oferta de programes de qualificació professional inicial pot adoptar modalitats diferents amb la finalitat de satisfer les necessitats personals, socials i educatives de l'alumnat.
11. D'acord amb allò que estableix l'article 75.1 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, entre aquestes modalitats s'ha d'incloure una oferta específica per a joves amb necessitats educatives especials que, tot i tenir un nivell d'autonomia personal i social que els permet accedir a un lloc de treball, no poden integrar-se en una modalitat ordinària.

Article 20

Títol de graduat en educació secundària obligatòria

1. L'alumnat que en finalitzar l'educació secundària obligatòria hagi assolit les competències bàsiques i els objectius de l'etapa obté el títol de graduat en educació secundària obligatòria.
2. L'equip docent ha de proposar per a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria l'alumnat que hagi superat totes les matèries de l'etapa i n'hagi assolit les competències bàsiques i els objectius. L'equip docent també pot proposar per al títol l'alumnat que tenguí avaluació negativa en una o dues matèries, i excepcionalment en tres, sempre que consideri que l'alumne o alumna ha assolit les competències bàsiques i els objectius de l'etapa.
3. L'alumnat que cursi programes de diversificació curricular obté el títol de graduat en educació secundària obligatòria si supera tots els àmbits, matèries i, si n'hi ha, mòduls que integren el programa. També poden obtenir aquest títol aquells alumnes que, havent superat l'àmbit lingüístic i social i l'àmbit científicotecnològic, tenguin avaluació negativa en una o dues matèries, i excepcionalment en tres, sempre que segons el parer de l'equip docent hagin assolit les competències bàsiques i els objectius de l'etapa.
4. Els alumnes que hagin cursat un programa de qualificació professional inicial obtenen el títol de graduat en educació secundària obligatòria si han superat els mòduls voluntaris als quals fa referència l'article 30.3 c) de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
5. L'equip docent, en la sessió d'avaluació final del mes de juny, ha de proposar per a l'obtenció del títol l'alumnat que hagi superat totes les matèries de l'etapa i n'hagi assolit les competències bàsiques i els objectius. Els centres, per facilitar la recuperació a aquells alumnes de quart que en la sessió d'avaluació final del mes de juny hagin obtengut un màxim de quatre matèries avaluades negativament, han d'organitzar proves extraordinàries els primers dies del mes de setembre. Posteriorment en la sessió d'avaluació

extraordinària de setembre, l'equip docent ha d'aplicar la decisió de titulació establerta a l'apartat 2 d'aquest article.

6. La consellera d'Educació i Cultura regularà mitjançant l'Ordre corresponent que els alumnes que en finalitzar l'etapa no hagin obtingut el títol de graduat en educació secundària obligatòria i tinguin l'edat màxima a la qual fa referència l'article 2.1, disposin durant els dos anys següents d'una convocatòria anual de proves per superar aquelles matèries pendents de qualificació positiva, sempre que el nombre d'aquestes no sigui superior a cinc.
7. Els alumnes que hagin cursat un programa de qualificació professional inicial obtenen el títol de graduat en educació secundària obligatòria si han superat els mòduls voluntaris als quals fa referència l'article 30.3 c) de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
8. Els alumnes que cursin l'educació secundària obligatòria i no obtinguin el títol rebran un certificat d'escolaritat en el qual constin els anys i les matèries cursades.

Article 21

Autonomia dels centres

Els centres docents disposen de l'autonomia que els confereix l'article 11 del Decret 67/2008, de 6 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària, i l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.

Article 22

Avaluació de diagnòstic

1. L'avaluació de diagnòstic, regulada en l'article 29 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, que han de realitzar tots els alumnes en finalitzar el segon curs de l'educació secundària obligatòria no té efectes acadèmics, té caràcter formatiu i orientador per als centres, i informatiu per a les famílies i per al conjunt de la comunitat educativa. En cap cas, els resultats d'aquestes avaluacions no poden ser utilitzats per a l'establiment de classificacions dels centres.

2. La Direcció General d'Administració, Ordenació i Inspecció Educatives proporcionarà als centres els models i suports pertinents, a fi que tots puguin realitzar de manera adequada aquestes avaluacions.
3. Els centres i l'Administració educativa tendran en compte la informació provinent d'aquestes avaluacions per, entre altres fins, organitzar les mesures i els programes necessaris dirigits a millorar l'atenció de l'alumnat i a garantir que assoleixi les competències bàsiques corresponents. Així mateix, aquests resultats permetran, juntament amb l'avaluació dels processos d'ensenyament i la practica docent, analitzar, valorar i reorientar, si s'escau, les actuacions desenvolupades en els dos primers cursos de l'etapa.

Article 23

Cooperació amb els pares, mares o tutors

1. De conformitat amb allò que estableix l'article 4.2 en la seva lletra e), de la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, els pares, mares o tutors han de saber les decisions relatives a l'avaluació, promoció i, si és procedent, titulació dels seus fills o tutelats i col·laborar en les mesures de suport o reforç que adoptin els centres per facilitar el seu progrés educatiu.
2. Els centres d'educació secundària han de cooperar amb les famílies com a primeres responsables fonamentals de l'educació de l'alumnat, a fi d'assegurar-ne el desenvolupament integral i harmònic.
3. Els centres d'educació secundària han d'adoptar mesures de comunicació periòdica amb els pares, mares o tutors, per tal d'informar-los i orientar-los sobre els processos d'ensenyament, aprenentatge i avaluació de l'alumnat, a fi d'aconseguir una millora de tots els processos.
4. Els centres han de promoure, així mateix, compromisos amb els pares, mares o tutors i amb els mateixos alumnes en què s'especifiquin les activitats que uns i altres es comprometin a desenvolupar per facilitar el progrés educatiu.

5. El projecte educatiu dels centres ha d'estar a l'abast dels pares, mares o tutors.

Article 24

Coordinació amb l'educació primària

Per facilitar la continuïtat del procés educatiu, els centres d'educació secundària han d'establir mecanismes de coordinació amb els centres d'educació primària. La Direcció General de Planificació i Centres ha de preveure les mesures necessàries per fer efectiva aquesta coordinació.

Disposició addicional primera

Educació de persones adultes

1. D'acord amb allò que disposa l'article 68.1 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació i els articles 10.3 i 10.4 de la Llei 4/2006, de 30 de març, d'educació i formació permanent de persones adultes de les Illes Balears, les persones adultes que vulguin adquirir les competències i els coneixements corresponents a l'educació secundària obligatòria, han de disposar d'una oferta adaptada a les seves condicions i necessitats que s'ha de regir pels principis de mobilitat i transparència. Es pot desenvolupar mitjançant l'ensenyament presencial i també mitjançant l'ensenyament a distància. Els destinataris d'aquests ensenyaments són les persones adultes i, excepcionalment, les persones majors de 16 anys que ho sol·licitin i que tinguin un contracte laboral o siguin esportistes d'alt rendiment. Poden incorporar-se a l'educació de persones adultes aquelles que compleixin 18 anys dins l'any que comenci el curs.
2. A fi d'afavorir la flexibilitat en l'adquisició dels aprenentatges, de facilitar la mobilitat i de permetre la conciliació amb altres responsabilitats i activitats, els ensenyaments d'aquesta etapa per a les persones adultes s'organitzen entorn de tres àmbits: àmbit científicotecnològic, àmbit de comunicació i àmbit social, i dos nivells en cada un. Aquests àmbits tenen com a referent curricular els aspectes bàsics del currículum de les matèries que componen l'educació secundària obligatòria, recollits en l'annex d'aquest Decret. L'organització d'aquests ensenyaments ha de permetre la seva realització en dos cursos.

3. L'àmbit científicotecnològic inclou aquells aspectes referits a les matèries de ciències de la naturalesa, matemàtiques, tecnologies i als aspectes relacionats amb la salut i el mitjà natural recollits en el currículum d'educació física. L'àmbit de comunicació inclou els aspectes bàsics del currículum establert a l'annex d'aquest Decret, referits a les matèries de llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura i primera llengua estrangera. L'àmbit social inclou els referits a les matèries de ciències socials, geografia i història, educació per a la ciutadania, els aspectes de percepció recollits en el currículum d'educació plàstica i visual, i música.
4. La consellera d'Educació i Cultura establirà mitjançant una Ordre el currículum d'aquests àmbits als quals es pot incorporar aspectes curriculars de les matèries restants a les quals fan referència els articles 24 i 25 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
5. La Conselleria d'Educació i Cultura establirà els procediments per al reconeixement de la formació reglada que l'alumne o alumna acrediti i la valoració dels coneixements i experiències prèvies adquirits mitjançant l'educació no formal, a fi d'orientar-lo i adscriure'l a un nivell determinat dins de cadascun dels àmbits de coneixement.
6. La superació d'algun dels nivells corresponents a cadascun dels tres àmbits als quals fa referència l'apartat segon, té validesa en tot l'Estat. La superació de tots els àmbits dóna dret a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria.
7. La Direcció General de Formació Professional i Aprenentatge Permanent organitzarà periòdicament proves perquè les persones majors de divuit anys puguin obtenir directament el títol de graduat en educació secundària obligatòria, sempre que hagin assolit les competències bàsiques i els objectius de l'etapa. Aquestes proves s'organitzaran basant-se en els tres àmbits de coneixement citats.
8. Aquests ensenyaments han de ser impartits en centres docents ordinaris o específics, degudament autoritzats per la Conselleria d'Educació i Cultura.

Disposició addicional segona

Ensenyaments de religió

1. Els ensenyaments de religió s'inclouen en l'educació secundària obligatòria, d'acord amb allò que estableix la disposició addicional segona de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.
2. La Conselleria d'Educació i Cultura garantirà que, a l'inici de cada curs, els pares o tutors dels alumnes puguin manifestar la seva voluntat que aquests rebin o no ensenyaments de religió.
3. Els centres docents han de disposar les mesures educatives perquè els alumnes, els pares o tutors dels quals hagin manifestat la seva voluntat de no cursar ensenyaments de religió, rebin l'atenció educativa adequada, a fi que l'elecció d'una opció o l'altra no suposi cap discriminació. Aquesta atenció en cap cas no ha de comportar l'aprenentatge de continguts curriculars associats al coneixement del fet religiós ni a qualsevol matèria de l'etapa. Les mesures organitzatives que disposin els centres han de ser incloses en el seu projecte educatiu perquè pares, tutors i alumnes les coneguin amb anterioritat.
4. Els pares o tutors que manifestin la voluntat que els seus fills o tutelats rebin ensenyaments de religió poden triar entre els de religió catòlica, els d'aquelles altres confessions religioses amb les quals l'Estat tengui subscrits acords internacionals o de cooperació en matèria educativa, en els termes que s'hi recullen, o l'ensenyament d'història i cultura de les religions.
5. El currículum de la matèria de religió catòlica és l'establert per l'Ordre ECI 1957/2007, de 6 de juny, per la qual s'estableixen els currículums dels ensenyaments de religió catòlica corresponents a l'educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria (BOE núm. 158 del 3 de juliol). El currículum de les altres confessions religioses amb les quals l'Estat ha subscrit acords de cooperació és competència de les autoritats religioses corresponents. La determinació del currículum d'història i cultura de les religions s'ha de regir per allò que s'hagi disposat per a la resta de les matèries de l'etapa en aquest Decret.
6. L'avaluació de les matèries de religió catòlica i d'història i cultura de les religions s'ha de realitzar en els mateixos termes i amb els mateixos efectes

que les altres matèries de l'etapa. L'avaluació de l'ensenyament de les diferents confessions religioses amb les quals l'Estat hagi subscrit acords de cooperació s'ha d'ajustar als criteris que s'hi hagin establert.

7. Amb la finalitat de garantir el principi d'igualtat i la lliure concurrència entre tots els alumnes, les qualificacions que s'hagin obtingut en l'avaluació dels ensenyaments de religió no s'han de computar en les convocatòries en les quals hagin d'entrar en concurrència els expedients acadèmics ni en l'obtenció de la nota mitjana a l'efecte d'admissió d'alumnes, quan s'hagi d'utilitzar per a una selecció entre els sol·licitants.

Disposició transitòria primera

Vigència del Decret 86/2002 de 14 de juny pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears

El currículum d'aquesta etapa s'ha de regir pel Decret 86/2002, de 14 de juny, que estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears i per l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura, de 2 d'agost de 2007, per la qual s'estableix el currículum dels cursos primer i tercer d'educació secundària obligatòria per al curs 2007-08 a les Illes Balears, fins a la finalització del curs 2007-08.

Disposició transitòria segona

Matèries per al curs 2008-09

En el curs 2008-09, l'alumnat de segon ha de cursar la matèria de música en lloc de la matèria de tecnologies. El currículum d'aquesta matèria de música s'estableix en aquest Decret per a l'alumnat de primer i la seva càrrega horària és de tres hores setmanals.

Disposició derogatòria única

Derogació normativa

1. Queda derogat el Decret 86/2002, de 14 de juny, que estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears, d'acord amb la disposició transitòria primera d'aquest Decret.

2. Queda derogat el Decret 11/2005, de 28 de gener, que estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.
3. Queda derogat el Decret 78/2006, de 15 de setembre, que modifica el Decret 86/2002, de 14 de juny, que estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.
4. Queda derogada l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura, de 2 d'agost de 2007, per la qual s'estableix el currículum dels cursos primer i tercer d'educació secundària obligatòria per al curs 2007-08 a les Illes Balears, d'acord amb la disposició transitòria primera d'aquest Decret.

Disposició final primera
Desplegament

S'autoritza la consellera d'Educació i Cultura a dictar totes les disposicions que siguin necessàries per aplicar i desplegar el que disposa aquest Decret.

Disposició final segona
Entrada en vigor

Aquest Decret entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*. Aquest Decret s'ha d'aplicar a partir de l'any acadèmic 2008-09.

Palma, 27 de juny de 2008

EL PRESIDENT

Francesc Antich Oliver

La consellera d'Educació i Cultura

Bàrbara Galmés Chicón